

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZAKKESZTŐI SZALLAS :
Ó-vár Vini-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer n. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft o. 6. Hirdetési ár: négyhasábas sorért először 7 kr, másodsor 6 kr., harmadsor 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL :
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, január. 3-kán.

(D.) Köszönjük az uralkodó felségnek, hogy gróf Teleki Lászlót szabadon bocsátotta. Nem az ágyu, nem a kard, nem az erőszak, nem a boszúállás az, melylyel uralkodni lehet a népek felett, hanem a törvények szeretete, az igazság, nemeslelkűség s ezeknek alapján megnyert közvélemény.

Midőn ő felsége a magyar alkotmány terére mint királyunk visszalépett, egy kedvenc eszméjéről mondott le, melyet a fiatal uralkodónak — úgy hittük — kiirhatatlanul vérebe oltottak centralizáló környezői; aggódtunk, hogy ama nagy változás csak az európai közvélemény nyomásának kényszerített eredménye; de most, midőn ő felsége a magyar emigratio fejét, azon elhatározott hazafit, ki e nemzet jogáért az európai udvaroknál annyiszor zörgetett, személyes kiballgatáson fogadja el s boszúlatlanul adja vissza szabadságát és életét, s ezzel kitüntette azon önmegtagadást és nemeslelkű mérsékletet, mely nélkül alkotmányos uralkodó nem lehet, most történeti kezességét hisszük bírni azon reményünknek, hogy a magyar nemsokára lelkesülten jelenjen a koronás királyt s a teljesen visszaállított alkotmányt. Gróf Teleki szabadságának teljes visszaadása, előpostája alkotmányos szabadságunk visszanyerésének.

Mátyás király azután lett nagy, hogy Ziskrának, Báthori István azután, hogy Békés Gáspárnak megbocsátott, sőt elleneiket hí barátjaikká nyerek meg. A mely uralkodó tud kegyelmezni s a hazafiságot nem nézi bűnnek, habár ellene küzdött az, az ily uralkodót végre az igaz hazafiak veszik körül s akkor ereje és hatalma megtörhetlenné válik.

A kik gróf Telekit ismerjük, egyszersmind hisszük, hogy ő a kiballgatáson az uralkodónak a magyar alkotmány visszaállítása körüli őszinte és határozott céljáról meggyőződött; mert e hiedelem nélkül nem fogadta volna fel, hogy a birodalom határait át nem lépi, e hiedelem nélkül nem fogadott volna el az uralkodó kezéből oly életet, mely őt a külföldi közvéleményben kivívott hatásától s ennek alapján talán nemzete jobb sorsa iránti küzdelmétől elzárja.

Kolozsvár, január 3-kán 1861.

(D) Az ő felsége által dec. 21-ről b. Kemény Ferencz ő nmgához intézett legmagasabb kézirat, hogy mennyiben egyeztethető hazánk alkotmányos jogaiival, nagy részben függ attól: hogyan fogják az illetők annak egyes tételeit értelmezni.

Ha ez iratot vizsgáljuk, nem lehet kitagadni abból az alkotmányos hangot, a mennyiben lehető az egy fél állásponton, mely a félrevertet és visszaállítandó rendszer közt egy kétes helyzetet létesített, és a mely hang némileg biztat azon reménnyel, hogy az alkotmányosság ege, melyen még nagy felhőfoltok állanak a tizenkét évi gyűlölt rendszer maradványai, apránként kitisztuland: vagy is sok kifogást tehetni ugyan magyar közjogi szempontból ez oklevél körül, de a mostani átmeneti állapot sok mindent is kiment, a mi rendes körülmények közt méltó aggodalmat kelthetne.

E leirat oly hangon van tartva, mely nem zárja ki alkotmányos fejlődésünk azon legutóbbi vívmányait, melyek jogérzetünkkel s felfogásunkkal szorosán összeforrottak, s melyből a haza minden rétegeinek őszinte egyetértése folytán, alkotmányos létünk teljes visszavivásának lehetősége belátható.

Ő felsége elismeri a tisztiságok létesítésére nézve gyakorolt választási jogot, s ebből kiindulva a kormányzóknak alkotmányos uton beválasztott tagjaira nézve állásuk megtarthatását föltétlenül megtagadja, s a hiányzó helyeknek csak ideiglenes betöltéséről rendelkezik; ő hagyományos megyéink és székeink visszaállításának elve szintén el van ismerve, s habár egyelőre azoknak berendezése itt is csak a közigazgatási hivatalokra van kiterjesztve, csakugyan ki van mondva, hogy az alkotmányon kívül létesített törvényszékek functioja csak átmeneti most, s hogy az alkalmazott idegen törvények felett döntőleg határozni a törvényhozás, vagy is az országgyűlés és király teendője, sőt addig is a korlátnoksági elnök tehet ajánlatot más közegek visszaállítására iránt a törvénykezési ügyvitel körül is.

Nem lehet azonban megtagadni keffőt, azt t. i., hogy a korlátnokság eszméje maga visszacsúsz alkot-

mányos haladásunkból, melyet a magyarországi törvényes egyesülés eszméje már megsemmisített; s azt sem, hogy e leiratban az octroy sok részben szerepel.

Miután azonban a korlátnokság csak mint közbejáró tekinthető, hogy a visszaalakulás hídján a mult rendszerből az alkotmányosba királyságunk ezen területét is átvezesse, bizonyosnak látszik, hogy ha Erdélyben kellő egyetértés lesz, a kancellária élete ephemere-élet, s csak néhány hétre fog terjedni.

Az octroyálás egyebek közt azon fölségi meghagyásban is mutatkozik, mely a benn lakó nemzetiségek nyelvének használatát szabályozza.

A nyelvnek a községek és megyékbeni használatáról rendesen hozott törvénnyel még nem birunk; az 1849-diki szegedi országgyűlésen tárgyalattott s tetszéssel fogadtatott ugyan a Szemere programja, melynek eszméi a dec. 21-diki fölségi leiratban is egészen el vannak fogadva; azonban a szegedi országgyűlés alatt már az uralkodó és nemzet közti viszony meg levén a forradalmi események miatt szakítva, e program nem válhatott rendes törvénnyé.

Ebből foly az, hogy a fölségi irat azon meghagyása, mely a nyelvek használatáról szól, csak akkor nem hordozná magán az octroy színezetet, ha ki volna emelve, hogy e szabály csak előleges, addig míg e kérdés az országgyűlésen megoldatik.

Amde másfelől el kell ismernünk, hogy a nemzetiségekre nézve egy határozottabb királyi megnyugtatás szükséges volt, s hogy az idők fontossága szöszölőül áll a szigoruan törvényes kritika ellen, mely ugy is csak a formát s nem a lényegét veheti bonczkés alá, a mennyiben a nemzet ugy a szegedi, mint az erdélyi románokhoz átküldött debreczeni, programban, valamint a nemzet közvéleménye publicistai munkákban s hírlapi czikkeikben már elég határozottan nyilatkozott a felett, hogy a nemzetiségeknek iskolai és vallásos ügyeikben, valamint az első kérelmezési törvényszékeknek, ugy a községekben, mint a megyékben saját nemzeti nyelvek használatára nézve teljesen szabad mozgás hagyassék.

A fehérvári értekezlet arra van e fölségi leirat szerint hivatva, hogy javaslatát az „országgyűlés megállapítása és szervezése iránt megtegye“ és „az országgyűlés illetékessége az előbbi erdélyi állam jogelvei által határozatik meg.“

E föltételekben nincs szigoruan kimondva egy külön erdélyi országgyűlés eszméje, és ki nem zárják azok azt, hogy ha a fehérvári értekezlet alkotmányunk abszolút tiszteletével fog a kérdéshez szólni, ő felségéhez ugy nyilatkoznék, hogy az országgyűlés az 1848-ki I. és II. kolozsvári t. czikk értelmében, Pestre és népképviselet alapján összehívandó. E nyilatkozat annyival jogosultabb, mert ő felségének ezen iratában is mind el vannak ismerve azon eszmék, a melyeket országgyűlésünk csak is 1848-ban mondott ki, s a melyek csak is az unió folytán váltak törvényszerűen érvényesekké, a minők a törvény előtti egyenlőség, egyforma hivatalképesség, minden vallás és nemzetiség jogosultsága stb. Mindezeket az uralkodó fölség csak az 1848-ki törvények alapján vehette leiratába jogilag, máskülönben mindez csak octroy volna, a mit pedig a pragmatica sanctio joga végeképp kizár; mi e fölségi iratban a király részéről nem látunk akadályt gördítve a fehérvári bizalmi értekezlet útjába, a mely akadály elzárna azt attól, hogy a szigorú alkotmányosság útján haladhasson. És az értekezlet tagjai nagy felelősséget vennének magokra, ha ignorálnának egy törvényt, mely a megszeghetlen törvények minden kellekeivel bir. E törvény az 1848-iki kolozsvári törvény, mely királyi propositio folytán az ország által elfogadtatva hozatott; a király által királyi esküje alapján hatalmából s kötelességéből kifolyólag megszentettetett, az országgyűlésen és az országban, megszeghetlen törvényül kihirdettetett, és az erdélyi különkorlátnokság eltörlése, s a Pestre küldött képviselőknek népképviselet alapján megválasztása által gyakorlatba is vétetett, gyakorlatba és pedig nemcsak az erdélyi kiváltságolt rendek, de Erdély összes népe által, a mennyiben az akkori

követválasztás a kolozsvári II. törvényezikk értelmében, és így az alkotmány sáncaiba bevett nép jogainak teljes gyakorlata mellett hajtott végre. — Nem látunk továbbá e leiratban akadályt arra nézve, hogy az országgyűlés, (mely a mi nézetünk szerint csak Pesten lehet) az utóbbi tízévi rendszer által reánk tukmált magány és büntető törvényeket, s birósági rendszert, és egy szóval ama rendszer minden részleteit félre ne lökhetné, mint a melyek a nemzet törvényhozói jogán kívül alkalmaztattak, s nemzetünk geniusával, valamint ősz intézvényeinkkel sok részben ellenkeznek, sőt e leiratban már maga a korlátnoksági elnök fel van jogositva arra, hogy még országgyűlés előtt ajánlatot tehessen a törvényes közegek helyreállítása iránt, ez levén a leirat végtételében „minden hivatalok és törvényszékek folytatandják működésüket, mig azok, az ön javaslat folytán tett elhatározásomra új közegekkel nem pótolhattak.“

E szerint a korlátnoksági elnök ő nmgá mindjárt ő felsége elé terjesztheti, hogy a megyei fiu- és derék székek s királyi tábla, szász universitás stb. azonnal helyre állitassanak, s a mostani törvényszékektől az actákat átvegyék, a mire egy véghatáridő volna kitűzendő.

Debreczeni levelek. II. Decz. 29-kén. — A nemzettest, mely 11 évi tetszhalálnak súlyos álmát aludta, s melynek szétzilált tagjai a feloszlás poudrói már kezdték elni lakomájukat, új életre ébredésének hatalmas jeleit adja. Kedves hazánkban a Királyhágón innen, mindenütt az 1848-ki alapokon szervezik magokat. Ki tagadhatná a tekintélyt, mely a megyei élet közvéleményében rejlik, nézzén az Esztergama! Mi volt azon értekezlet egyéb mint a kormány által ratificált, de a nemzetől alkotmányosnak el nem ismert gyűléseket, mely a megyék alkotmányos nyilatkozatait elismervén, azt a magos trón elébe juttassa.

Itt az irányt az országnak nem Esztergam adta. A megyék adták azt Esztergamnak és adandják majd a hongyilésnek.

Biharmegyében a közigazgatást tényleg átvették az alkotmányos organumok. A törvénykezésre kimondattott, hogy négy hét alatt akár intézkedik az országbiro, akár nem, azt is át fogják venni. Ez okból az igazságszolgáltatás kereké itten csaknem egészen fennakadt. Az alkotmányos közigazgatási tisztviselők, megyei határozatnál fogva, nem kívánnak intézkedéseket a még fennálló törvényszékektől elfogadni, annál kevésbé azokat végrehajtani, és így leginkább a büntügyi végtárgyalásokkal vannak fennakadva.

Ez valóságos anomalia, melyet talán egy rendes törvényszület által lehetne megszüntetni addig, mig az országgyűlés e tárgyban intézkednek.

Debreczen városa is habár lassan, de mégis halad a szervezés célja felé. Alapul az 1848-ki törvényeket tűzven ki, választmányát megalakította s január 21-re tűzte ki a tisztújítást. Ezen értekezletben felmerült indítványok között voltak időelőttiak, voltak korszerűtlenek. Időelőttiinek tartjuk azon indítványt, miszerint kéretnék meg a korlátnok az idegen katonaság eltávolítása és a nemzetőrség alakítása végett. Ezt nézetünk szerint nem értekezleten, ezt inkább egy tekintélyes közgyűlésen kellett volna kimondani. Korszerűtlennek tartjuk a volt hivatalnokok megválasztása körüli célszavakat, aggodalmakat. Újja alakulásunk egyik jelszava a kibékülés, kiskorúságra mutat a politikában a szabad választás elvét ilyen kizsartiságokkal korlátozni akarai.

Szép példával ment e tekintetben elől Biharmegye, melynek tisztikarában nyolcz olyan egyén van, ki a bukott rendszer alatt is szolgált, és most a megye közbizalmát megnyervén, közfelkiáltás utján választott el. Debreczen városa sem fogadta el elvül az értekezleten tett idevágó indítványt; a közkezen forgó kombinációkban több volt hivatalnok van kitűzve és pedig jelentékeny állomásokra.

A „Kolozsvári Közlöny“ 115 dik számában annyi politikai érettséggel irt, ezen eszmére vonatkozó vezércikkével itten az általános tetszés tanákozott. És az valóban a politikai nagykorúságnak szép eredménynyel letett rigorosuma. Ohajtandó volna, hogy Erdély is azon elveket, melyek ottan elmondattak, vezelvekel elfogadná!

Január hó közepére, mint első kéz után értesültünk, a Szigligeti nővérek Kolozsvárra szándékoznak, s 12 előadásra már szerződve is vannak. A fiatal Szigligeti testvérpár, a szini életben annyi érdemeket szerzett atyjok által iskoláza, valóban a hivatás és lángésznek bámulatos jeleit adták a pesti színpadon ugy mint a vidékieken. Reméljük, hogy Kolozsvár lelkes közönsége, melynek mielt tapintata a testvér haza által elismertetik és méltó joggal nevezetik a bércezes haza irányadó fővárosának, sietni fog a szép tehetségtel fiatal művésznőket pártolása által szent céljukban elősegíteni, kik e bazai körutjuk bevégezése után, egy nagyborszerű külföldi műutazást szándékoznak tenni, hogy az ottan szerzendő kincseket a nemzeti színpadnak szenteljék.

Erdélyi.

A jegyzőkönyv-vizsgáló bizottság jelentése a múzeum-egylet közgyűlésén. (Folytatása és vége.)

A bizottság úgy látja, hogy itt az alapszabályok 44. 46 és 6. §-jének alkalmazásába vételében két hiány van; egyik: hogy az értekezlet merőben mellőzve van; másik, hogy a míg a beloeconomia ügyeinek intézésére bizonyos nap van szabva s azok igazítása a választmányoknak positive kötelességvé tétetik, addig a tudományos értekezletnek vagy — a mint alkalmazásba jött — a felolvasásoknak nincs bizonyos nap tűzve s a tudományos munkásság a választmányi hivatalnokok imperfectum officiumaként tűnik fel, tetszésükre van bízva. Ennélfogva azon nézetet s illetőleg javaslatot terjesztjük a t. közgyűlés elébe, — nézete szerint — az idézett 6. §. a) pontja alatti rendelkezések czél szerinti, a részvényesek valószínűleg nagyobb megnyugtatására, sőt magának az egyesület tudományos feladatának megfelelőbb lenne elég téve egy, ha a választmány, ebbeli, idézett végzéseinek kiszélesítésével „a mint a gazdasági ügyekre az alapszabály értelmében bizonyos nap van szabva t. i. minden hónap első szerdáján: egy a tudományos ügyekre is szent azon szabály értelmében bizonyos nap t. i. minden hónapban az első csütörtök lenne kitéve”, s az egyesület tisztviselőinek és választmányának a tudományos értekezletbeni tetteleg részvételét mint a gazdasági ügyek igazgatásával egy értékű erkölcsi kötelesség állítatnánk meg. A mint azon tudat, hogy minden szerdán gazdasági ügyintéző-gyűlés lesz, az alapítókban és igazgatókban személyzetben az egyesület közérdekeinek tehetőség szerint előmozdítása és kötelességei érzetét mindig éberen tartja s megújítja, azonképpen a tudomány ügyeivel foglalkozásban is bizonyos érdekeltséget, s az ügyeszetet fölmelegedést, munkásságra ébredést idéznél elő az, ha közlelni tudnánk a munka bizonyos napját. De e feltevések kettős érdekű tudománnyal foglalkozó vidéki tagjaink is inkább be fogadják, a mi mindenestre ohajartandó. A bizottság az egyesület tudomány-terjesztési, tudományos munkálkodási feladatát, így inkább betölthetőnek véli, mintha az oconomiai ügy ezután is fő tárgya, a tudományos munkásság pedig csak mellékes, s az utolsó egészen a diszcretio erkölcsi erejére támaszkodik. Az eddigi modorban tartozó tudományos felolvasás tudományos szükségünk kielégítésére — a bizottság nézete szerint nem elegendő; kell, hogy a választmány az idézett szabálynak az eddigi forma kiszélesítésével valódi életet adjon, az az: tudományos ülés értekezletet tartson, mert a szabály ezt határozottan rendeli. Ide fogna aztán vonatni a gazdasági tárgyalások köréből mind az, a mi tudományi ügy, itt lehetne nyugodt, kellő nyugodtsággal a tudomány állal kiválóan érdekelt egyének köre működésével megvitatni ama még megoldatlan kérdést: minő úton és módon, minő alakban teljesítsék az alapszabályok 6. §-nak azon rendelete, „hogy az egyesület hivatalnokai, választmánya és szakfőnökai évi munkássága eredménye havi vagy kötetlen füzetekben és évkönyvekben közzé tétessék.” — Mert a tudomány művelése időt, türelmet, kitartást kíván, mint az emberi szellemnek minden más jóra való műve.

Ezzel egybefüggőleg

2) A bizottság azon nézetből indulva ki, hogy a mint az egyesület főbb alapítóinak kétségben kívül legtöbb igénye lehet a beloeconomiai ügyek intézésére irányzólag befolyani: azonképpen a tudományos ügyek intézéséről, az egyesület tudományos munkásságának és hatásának eszközéről és módjáról valóban dolgértőleg a kiválóan tudománnyal foglalkozók szólhatnak a legilletékesebben: ajánlja a t. közgyűlésnek, hogy ezen nézetet magáévá téve, „a kisorolt választmányi tagok helyét e szellemben töltse be;” s kifejezi azon nézetét is, hogy a 12 választmányi tag viszonzásán azon bizalomnak, mely őket e mindenestre kitüntetett állásra emelte, évenként legalább egy felolvasás magát késznek érzeni. Ugyan ez áll az egyesület fizetési hivatalnokaira nézve is.

3) A bizottság ajánlja, hogy a választmány felhatalmaztassék arra, hogy az évkönyvekbe felvételekre méltó felolvasásokért az azt igénybe vevőknek — mérsékelt tiszteletdíjt adhasson.

4) A választmány j. könyvei — minden hasonló egyesületek példájára, — az ide, természetüknél fogva nem tartozóknak kihagyásával — az évkönyvekbe vétessenek fel, tehát az i. j. könyv még a folyó évi évkönyv hátralévő füzetébe.

5) Azon esetre, ha a bizottság a tudományos ülésekre nézve ajánlott formai módosításai, s illetőleg a választmány 1. tező határozatainak kiszélesítése el nem fogadtatnának: ez esetben a köz-jegyzőkönyvbe legalább annyit felvétenni rendeljék meg: ki, mikor, minő tárgyról tartott felolvasást? Mert a mint ez most gyakorlatban van, a 6. §. a) pontját j. könyvileg és in Actis teljesítve lenni nem látja.

6) Mithogy részvényesek nagyobb köre sem a választmány, sem a közgyűlés üléseiben részt nem vehet, tudni pedig, hogy az egyesület dolgai miben állnak, joga van, de ezt az alapszabályok 6. §. b) pontja és az 54. §. utóó része határozottan rendeli is: ez okból a bizottság a múlt közgyűlés által helyben hagyott titkári utasítást még egy p. pontal ajánlja megadni, melynek szövege ez lehetne: „A titkár kötelessége a választmányok és közgyűlések eredményeit rövid, de a dolog érdemét kimerítő kivonatban, gyűlésről-gyűlésre hirlapok után hivatalosan közzé tenni.”

7) Kitűnően a j. könyvből, hogy az időn a könyvtár gyarapítására utalványozott összeg nagyobb részét a természettudományi-szak kapta, a folyó évben ez a történelmi szak, s jelesen annak kézirati ága gyarapítására fordítassék, annyival inkább mivel létezik is hazánkban egy ily eladó gyűjtemény.

8) A közgyűlésnek ajánlja a bizottság azt is: tegye kötelességévé a választmányának a következőket:

a) Emlekeztesse az alapítókat az alapszab. 60. §-ban kikötött azon jogokkal élésre, mely szerint alapítványaik soráról azon nem remélt esetre — ha t. i. azokat nemzeti céljára ellenére akarják valahol idebátrábra használni, tetszés szerint intézkedhetnek; ajánlván erre nézve a választmány által a decemb. 7-ki II-dik ülés 20. sz. alatti határozatában megállapított alapítványi levél — mintát.

b) Intézkedjék, hogy az illetők által jövőre nézve az évkönyv füzetei — a lehetőségig — a közgyűlésig kinyomtatva legyenek, s a közgyűlésen mindig felmutatódjanak.

c) Tudva levén, hogy n. b. Pálfi János kisműdi jóságát ezen Múzeumnak hagyományozta: járjon végére, miben áll ennek ügye?

d) Jövőre nézve a közgyűlések teendői soráról sat. a megelőző napokon programot adasson ki, közlendőt a hirlapok útján is.

Ezek azon észrevételek és javaslatok, melyeket küldetésünk és az alapszab. 37. §-sa értelmében a tekintetes közgyűlés elébe terjeszteti kötelességünknek ismertük.

Költ. Kolozsvárt 1860. nov. 23-kán.

Borbátviz. decz. 20-kán, 1860. — Mi is élünk itt a havasok alatt az öreg Retyezát szomszédságában; de nemcsak kenyérrel, hanem Istennel igyekezzünk.

Lelekünk nemes hévét nem hűti meg a Vaskaputól Vulkánig zúgó vad zivatar.

Építünk... Folytatjuk az Ur házában építését, mely annak első alapítója Balázs S. ur sirba szállta után ajtólan és puszta állott, lévén az mindennemű barmoknak tanúja s gyalázatos bűnhelye az o. egyéneknek, melyekről bár mikor szent haraggal elmondhatjuk: „E hely imádságnak háza, ti pedig ezt tévék latrok barlangjává.” Valahára templomhoz méltó ajtók vannak. De készült a napokban a szép urasztala — szent oltár — melyen az Idézőtő vég-hagyománya szerint lélekderítő emlékezettel áldozhatunk. S minő szép és templom méltóságához illő ez asztal, oly valóságosan szép lelkű és józan értelmű a nő, ki azt mindaddig, dacára a begyűlt jövedelem lelketlen közlése miatt gúnytárgyul állott, egyház számára szentelte!

E derék nő neve Jordán Teréz urbölgy, t. Balázs Zsigmond ur neje. E vallásos férfi látván a templom iránti buzgalomát, annak szétrombolt falait kijavíttatta, addig is míg többet tehetne. E tisztes nemeslelkű házaspár meghozá az újvi ajándokot; az ég angyala hozzon házukra határtalan áldást, hogy mentől többet tehessenek a vallásos élet előmozdítására!

Löthe József.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Az erdélyi orsz. múzeum-egylet igazgató választmánya, tudományos üléseit, ezután minden hónap második szerdáján d. u. 4 órakor fogja tartani. — Kolozsvárt, január 4-kén 1861. **Finály Henrik** titkár.

— Köszönjük a hazai közönségnek, hogy a részvétel megosztani látszott, de úgy irodalom-statisztikai mint az eszmék terjesztése körül közérdekre nézve csak üdvössé válnak hirlapi verseny mellett is előfizetők sora már e hó elején az eddigi létszámot elérte. Örömdetes jelenség gyánant jegyezzük fel, hogy a román papság is jelentékeny számmal lépett fel előfizetők sorába, s azok közt tiszteljük a görög nemességét is. Ha olvasnak minket, meg fognak érteni, és mi csak azt kívánjuk, mert több bafazsággal s jó akarattal s a külön nemzetiségek iránti több önzetelen testvérséggel kívánjuk nézetünk közreadása által elősegíteni alkotmányunk visszaállítását, hogysem kételkedhessünk abban, hogy ha tiszta szándékunkat felismerik, először ne leendene ezáltal a velünk hasonló sorsu nemzetiségek egyetértése s lelkes csoportosulása királysági alkotmányunk zászlói körül. Mi értelmes román atyáinkfai által vagyunk arról értesítve, hogy a szamosújvári és balázsfalvi román clerus, az összes román nemesség és az általuk felvilágosított népek nagyrésze osztja a mi alkotmányos ohajításainkat, s a „mezősi román” nézetei ama nemzetiség döntőbb rétegeiben nagy viszhangra találta. Mi értelmes száz atyáinkfaiól vettünk értesítést, hogy a szász nemzet pártolja az uniót, mint a mi e nemzet azon boldogabb korát idézi elő, melylyel a magyar királyok korában birt; míg a fejedelmek korában tapasztalta, hogy kisdad állam fenntartása, kizsákmányolja az egyéni jólétet. Reméljük, hogy ez újv meghozza a teljes egyetértést.

— A múzeum-egylet választmánya jelen hó 2-kán tartá havi ülését. Elénk vitakozást keltő tárgya volt a közgyűlési jegyzőkönyvi bizottságnak ajánlatai a választmány teendői körül. Ez indítvány alapján csakugyan czél szerli határozatokat hoztak a tudományosság fejlesztésére nézve, elhatározván, hogy minden hónap második szerdáján rendszeresen megtartassék a tudományos ülés felolvasásokkal és tudományos vitakozásokkal. Egy bizottság neveztetett ki Takács János, Berde Aron és Gyulai Pál személyében, a kik a szaktudományokban ismert írókat összevonván az egyet céljai körül a tudományos erőket szakjikk szerint osztályozzák s képessé tegyék az egyület, hogy tudományos ülésein az idevágó szaktudományi munkásság országos, sőt világszerli fejlődése figyelemmel legyen kísérv. Továbbá ez ülésben elhatározták Bielz ur csiga-gyűjteményének megvásárlását, mely 10,000 példányra megy és csaknem 1,8000 fajt foglal magában, s e becses gyűjtemény jutányos áron 300 forintba van az együletnek átengedve.

— Hogy a magyar nemzet, és az unió mellett hogyan lelkesülnek száz atyáinkfai, látni fogják olvasóink lapunk közelebbi számban, midőn a segesvári közönségnek báró Eötvöshöz írott és a napokban fel is küldött addressé-ét közre adandjuk. Addig is legyen szabad ezen kezünkön levő addressénél csak egy tételt ide átvennünk: „Wir wünschen die Union Siebenbürgens mit Ungarn, wir wünschen mit den Ungarn in Frieden zu leben, wir lieben die Ungarn, und hoffen mit demselben eine glückliche Zukunft.” (Mi kívánjuk Erdély s Magyarország unióját, mi a magyarokkal békében kívánunk élni, mi szeretjük a magyarokat, s velők együtt reménylünk boldogabb jövődőt.) — Ez addressé mintegy negyvennyolczan írják alá.

— Klapka és Percezel tábornok, Thaly Zsigmond alezredes külföldön szántzetésben élő honfitársaink Komárommegye bizottságának tagjaivá választattak. — A „M. S.”-nak írják Londonból decz. 11-kén: „Néhány hét előtt látogatást tervék Lady Langdale-nél, kinek

eywoodi palotájában halt meg november 6 dikán 1858-ban Mészáros Lázár tábornok. A bujdosó honfi, három héttel halála előtt, Amerikából érkezett, s mielőtt Schweizban végképp megtelepednék, Eywoodba (Hereford megyében) rándult, néhány napot töltendő Lady Langdale-nél és leányának Teleki Sándor grófnőnek társaságában. Itt lepte meg a kegyes halál, s rövid betegség után, véget vetett szenvedéseinek, — hontalanságának. A boldogultnak sirját évenként meg szoktam látogatni, felkeresem most is, szívem elérékenyült, feledhetlen hazámra, áldozataira — gondolék, s szemből nehez könyök gördülének; de lelküdm fájdalommat, s hogy legalább nyughelyének emlékét megőrzem a hazának, lerajzolam azon sarkert, melyben e hű magyar-nak tört szive porlik. A szent földre Lady Langdale fagyott kőlapot helyezett, melynek magyar felirata ez: Mészáros Lázár tábornoknak, a jó hazafinak, a vitéz katonának, a nemes barátának. Mészáros Lázár maga is előkészített volt magának sirverset latin és magyar nyelven, de ezek nem vésettek sarkövére. Mészáros saját latin és magyar versei így hangzanak:

Intus qui est, fuit Lazarus
Pauper sicuti Patronus.
Hungarus, Mészáros natus,
Honestus a suis vocatus;
Sei tamen semel mortuus,
Resurgat melior alius.

Ki alatta fekszik, volt
Mészáros Lázár a holt.
Ő mi sem volt életben,
Mint becsületű lény nemében.
Patrónusként szegény,
Ébredjen mint jobb legény.

R.

— „Nemzeti koszorú” czím alatt Vida Józseftől egy kötet vers jelent meg Ráth Mór bizományában. Vida tolla könnyű, nyelvezete folyékony s költeményei kedves olvasmánnyal szolgálhatnak a költészet kedvelői előtt. A kötet vers bolti ára 1 ft 30 kr.

— Cserhalom tájéről írják hozzánk: „A Pestü Napló” szatmármegyei levelezője az alakítandó tisztikar felemléte alkalmával az 1849 végén hivatalt vállalt és viselt megyei egyéniségek általán újabb magoktartásokat illetőleg, miszerint jelenben a hivatal keresés iránt szerényen visszavonultak, — méltánlalt emlékezvén; a régin amolyan gyermekies számalommal oda veti, hogy még se kellene őket egészen mellőzni. E czikk lelkemben elővarázslá azon keserű multat, midőn az emberadást nagy Magyarországhatárinál a javában tüztek, s azon körülményt, mikor a legbiztos elvonulási bókor annyira nézve Szatmár megye lelkes és hazafias vendégszeretete volt. Es kívált, s tán éppen azért, mert e kormány alatti tisztviselői kar jó példával ment elő, s a menekülési keserveket minden lépten enyhíteni teljes szeretet és erőlyllyel igyekezett, annyira, hogy ki Szatmár megyébe vonulhatott, biztosítva lett, s még derlt is látott. Kedves kötelességet tenni s bár csekély, de szent adóját vélem azért lefizetni érdekeltek jószágának, midőn a felsoroltak most csak rövid felemléte által, az 1849-50-51 évi tisztikarnak Szatmár megyében pártjára kelek, s kívánom, hogy adjon Isten sok áldást az érdekeltek és maradékaiknak!

Májszter.

Nemzeti színház. — Decz. 20-dikán: „Bóhóc és családja.” Francia népdrama. Nem értjük miért éppen „népdrama” mintán a népelet társadalmi viszonyaiól mi sinez szinre hozza benne. Egy utcai komédiás minden társadalmi osztályon kívül álló excentricus egyéniség. Jellemzése igen emelkedett, élethűten, miután tudjuk, hogy ezen emberek a könnyen élhetős ösztöne, kannibalisusig hajt saját gyermekeik tagfigyelemében. Ezek a nemzet mindent feláldozni készek. Ujfalusi mint bohóc sok erővel, de nébol túlzással is játszott. Tóthné Madalaine szenvelgő magatartásából művészsévé emelkedett azon erős drámai momentummal, hol férjét — megmenthetésért hatalmas önküzdelen küzt — megtagadja. Molnár Rollac lovag. Bizonyos kimértség van Molnár játékában, mely egyöntetlve teszi minden szereplését s baladást nehezen enged. Az ő tehetősége sokoldalú kifejlést megbir, csak tanulmányozzon. Kedves volt Bokor mint Arpignol udvarnok, és Henri gyermekszerepben a kis Follinusuz Emil.

Decz. 22-kén: Egyveleg. „Ernani”-ból, a „Hugenoták”-ból s a „Kunok”-ból egy-egy felvonás. Egy magándal „Romeo”-ból gyönyörűen énekelve Pajor Nina által. Kesser Ernste, Pauli és Marczelli szípen énekeltek. Még előadott Degre: „Rendkívüli előadás” czimű eleven és vig-játéka. Egy feltékelen férj gyógyítatik ki oly drámaus lélekbejáró fogásokkal, hogy gyenge idegzeti ember meg is ültetha vala belé. De kár, hogy e művésze belbecse oly alant áll az ügyes kidolgozással szemben Komáromi a szökött színészen igen tygesen alakított.

Decz 26-dikán: „Lucia széke.” Katonától, látványos gyenge mű.

Decz. 27-kén: „Salvator Róza.”
Decz. 29-kén: Pauli javára „Bálj”, opera. De kár, hogy Paulinak kedves és széles terjedelmű hangjához illő plasztikája nincs.

Decz. 30-kán: „P. Ieskei notárius.”
Decz. 31-kén: „Borgia Lucretia”, opera. Kaiserné a czimszerepet nagyszerűen adja. Pajor Nina szintén hatalmas Maffio. Ormainak derék plasztikája van, de hangja most némileg rekedt volt. Pauli, Gennaro, lágyédesen énekelte a mérgezési tercetben.

POLITIKAI HIREK.

— A francia hajóhadnak Gaeta irányában ezennel követendő magatartása már sok idő óta a legellentmondóbb közlemények tárgya. Ugylátszik hatalmas befolyások küzdöttek egymással Parissban s Napoleon császárt legalább egy pillanatig megingatták; elvégre csakugyan, mint most már bizonyosképp erősítik, azon nézet került volna feljúl, hogy Franciaország becsülete s érdekeivel

nem egyeztetelből össze, Ferencz királyt a francia hajóhadnak Gaeta előtt hagyásával további hasztalan ellentállásra ösztönözní. Ily szellemben nyilatkozik a „Patrie”-ban is egy cikk, a melyet egyértelműleg a legfelsőbb körből ihletettnek mondanak. E cikk magasztalja Ferencz király bősies kilitarsát, valamint csak a reménynek leggyöngébb csillama is biztatá, az elvesztettnek visszanyerhetősére nézve; de ma nincs többé népe Ferencz királynak, csak egy maroknyi katonája, nincs országa, csupán egy várs; az ellentállás tovább folytatása hát többé nem akartató, hanem makacsság, nem bátorság de kétségbeesés volna, s ily körülmények közt Ferencz király még inkább megdicsőítné magát visszavonulásával, mint megdicsőíté eddigi ellentállásával. Ha Franciaország félbivalatos uton ily tanácsot ad, Ferencz királynak azzal ellenkező magaviseletét hivatalos módon tovább nem igen veheti oltalma alá.

— Egyébírát legujabb időben néhány nagyhatalom — erősen nekifeküdt oly terv kidolgozásának, minél fogva az olasz kérdés a háboru megújulása nélkül megoldható lenne a jövő tavaszon. Mutattak is be egy ily tervet a turini kabinetnek, mely szerint a nápolyi király többek közt megtartandó a maga állama, s Victor Emanuel ezért Velenczét nyeredé, azonban francia részről erre azon megjegyzés lön téve, mikép a Ferencz király rendelkezése alatt levő erők, nem elégségesek arra, hogy Victor Emanuel a két szicíliai királyságból kiverjék, hogy idegen beavatkozás semmi esetben sem fog türetni, és végül Franciaország legkevésbé nyújthat segédkezet arra, hogy a népakarat döntése, mely általános szavazat után Piemont mellett nyilatkozott, semmibe vétessek. E nyilatkozat után legalább nem maradhat kétség a fölött, mily kevés várható Napoleon császártól a bourbonck érdekében.

— Midőn Rómában sz. Lőrincz templombau közelibb kinyiták a Péter-filérekre tett adakozások szekrényét, nem találtak egyebet abban számos czédulánál, melyeken mind ez volt olvasható: „Mi Victor Emanuel ki-vánjuk Olaszország királyának.”

— Türr tábornok Milanóban van. A magyar legio folyvást növekszik és pedig meglepően, a szökevények és másfelől is érkező önkénytesek által.

— Wiesner „Ital. Corresp” „jelenti Veronából dec. 19-ről: A szökés itt a határszálen annyira elharapózott, hogy nemsokára rögtönítélet hirdettetik ki. Benedek tábornok jelentést tön Bécsbe, melyben a hadsereg számára bizonyos reformokat követel. Névszerint kiemeli azon jelentésben a hiányos ellátást, melyben az osztrák katona részesül. Az osztrák katona csak egyszer kap naponként meleg ételt, míg a szárd katona háromszor, azaz: reggel levest, délbe Minestra 1/2 kilo bus és főzelek, este ismét leves. E rendszert, melyet már minden humanus kormány követ, ajánlá Benedek tábornagy is a bécsi kormánynak.

— Teleki gróf elfogatása Turinban roppant hatást tett. A gróf, az olasz háboru ideje alatt több ideig volt itt, és sok barátot szerzett magának. — A háboru kitörését itt már kétségtelennek tartják. Garibaldi és a különféle bizottmányok hathatósan működnek.

— Egy párisi levelező ismét a szyriai ügyre fordítja a közfigyelmet. Hogy a porta Franciaország célzattal Szýriában észrefogja venni s azok által elhangoltatni, előrelátó volt. Ezen elhangoltású Fud basa és d'Hautpoul tók, illetőleg a muzulmanok és frankok közt most csakugyan annyira fejlődött, hogy egymásról kölcsönösen a legrosszabbat teszik föl. Ha a francziák szépen otthon maradnak, most talán Szýria már teljesen nyugodt. Így azonban jelenlétük által az ország csak igazán föl lön izgatva, s a maroniták döllye a mahomedanok fanatizmusát még jobban folzaklatta. Abd-el-Kaderre, Franciaország kegyenczére is nagy gyanuval tekintenek, miután tudva van, hogy ő alkirálynak van kiszemelve, s a porta, mely épp úgy mint Anglia ily megoldást nem akar megengedni, megparancsolá neki, hogy aieiri testőrségét elbocsássa; de ő nem engedelmeskedett. Ha most Fud pasa erőhatalommal akarja végrehajtani e parancsot, akkor Abd-el-Kader hibeivel odahagyja Damaskust s a vérontás valószínűleg ismét megkezdődik. A dolgok már annyira össze vannak bonyolodva, hogy már közönyös lemond-e Franciaország Abd-el-Kader alkirályságáról vagy nem. A pártok — ugymond — oly keserű gyűlölettel viseltetnek egymás iránt, hogy a francziáknak vagy haza kell menniök, vagy mindent levernüök; a kiengesztelés lehetetlen.

— A két nyugati hatalom egymás iránti viszonya felől ellenkezők a tudósítások. A „Börzenhalla” bécsi levelezője ugyanígy tudni akarja, hogy a két nyugati hatalom közt jelenleg szembeötlő feszültség van. Anglia sajátlag soha sem sokat gondolt Velencze sorsával, a velenczei kérdés szép szeréveli megoldását csakis azért javasolta, mert ellenkező esetben Franciaországnak újabb beavatkozásától tartott, mely előtte több okból nem

látszik obajtandónak. Miután azonban „eltűnt” minden kilátás arra, hogy Ausztriát békés kiegyezésre lehessen rávenni, Angolország kénytelen látta magát, Franciaországgal szemközt világosabban tánni fel saját nézetét s tudatni Párisban, hogy a londoni kabinet semmi esetben sem fogná tűnni Franciaországnak viszonti beavatkozását. E nyilatkozat, valamint Franciaországnak a szýriai kérdésben való viselete a két nyugati hatalom közti barátságnak meghűltét eredményezte volna — Ugyane lapnak egy berlini levelezője ellenben kiemeli, hogy Brunow, Palmerston lordnak meghitt barátja, éppen most nevezetett ki nyilvános orosz követé az angol udvarnál, s ebből azt következteti, hogy Orosz, — Francia- és Angolország a közelebbi időben együtt fognak tartani az osztrák és német érdekek ellen, s hogy Poroszország mibelyt Franciaország ellen lépne fel, Oroszországot ellenül, Angolországot pedig legalább nem látná frigyeseül. E német tudósítások után megjegyzendő, mikép a legjobban értesült párisi levelezésekben a két nyugati hatalom közti ügyvált feszültségről, valamint azon nyilatkozatokról, miket Angolország Franciaországnak az olasz ügybe leendő ismét beavatkozása iránt tett volna, a leghalkabb czélzás sem található.

— Teleki László ügye valóságos politikai eseményné nőtte vala ki magát, annyira foglalkozék vele az európai közvélemény. Ez eset által is bebizonyult, mily éber figyelemmel kísérik külföldön a magyar ügyek folyását. A „Times” főleg képzelhetni mily utánzóhatlan szavakkal mondogat oda a szászországi kormánynak, mint mutogatja, hogy nem csak bőrében, de néha az embernek lelkében is jár a dolog stb. A „kölni lap”-nak egy párisi levelezője Kossuthnak egy barátjához írt leveléből, mely egyébiránt nem volt a nyilvánosság elé szánva, következő helyet közöl: „Általéval utazott-e Drezdába Teleki, azt nem tudom; de azt becsületszóm-mal erősíthetem, hogy az ő Németországra utazának a politikához legkisebb köze sem volt. S a szász kormány mégis képes vala őt kiadni! Mi fegyveres kézzel menekültünk volt török földre; Ausztria és Oroszország csatákész hadseregek élén követelék kiadatásunkat és Törörország nem adott ki. A szultán később volt magát egy nagy háboru veszélyeinek is kitenni, mint a vendégszereztet megsejteni; Francia- s Angolország támogatták őt az emberiség nevében, s az összes Európa megtapsolta. . . Ha a civilizált Szászország nem akar a menekülteknek menhelyet adni, am úgye el őket földjéről, büntesse a törvények szerint, ha hibáznai találnak, s kísértesse a batárontul; de kiszolgáltatni egy becsületes embert, ki-nek egyetlen büne abban áll, hogy politikai menekült, oly méltatlanság, a melynek minden mívelt embert, pártkülönbség nélkül, föl kell háborítani.

— A porosz lapok általában Ausztriának Velenczében való uralma ellen nyilatkoznak. „Ausztriának — mond a berlini „Nat. Ztg.” — nincs más választása: vagy odaengedni Velenczét, ha megtartani nem bírja, vagy egyedül védeni meg.”

Ujabbak. — A „P. Lloyd” írja, hogy Deák és b. Eötvös Bécsben megfordulásának eredményei már mutatkoznak. A miniszter Schmerlinghez közel álló „O. D. Post” írja, hogy ott többé semmi illusioban nem élnek az egységes állam felett, és komolyan gondolnak arra, hogy Ausztriában egy dualistikus alap legyen elfogadva. Semmi éleslítás nem kell annak felfogására, hogy a magyar liberális párt a Reichsrath eszméjébe soha bele nem egyez, s most az „O. D. Post” is azt ajánlja, hogy a német-szálav tartományok országgyűlése is rendeztessék úgy mint a magyar: legyen felső és alsó tábla. Minden arra mutat, hogy Magyarországi igényei kielégítenek.

— Nápoly, dec. 30. Minden tartományban egy nemzetörzészálól mozgósítatik. — Toskána autonómiáját megsemmisítő rendeletet várnak.

— Milano, dec. 30. Az „Opinione” szerint II. Ferencz király néhány nap óta egy spanyol fregáton tölti az éjt, s minden reggel visszatér Gaetába. A királyné végleg odahagyta Gaetát. Korai a bir, mintha Farini visszalépett volna.

— Tegnap a senatusban és követkamrában egy kir. decretum olvastattat fel, mely az 1860 diki parlamentet bezárja. Ugy vélekednek, hogy Ricasoli közelébb lemond a toscanai kormányzóságról.

— A „Morning Post”-nak távirják Párisból: „A gaetai őrsereg az ingadozó hűségű testőrség egy részének hazabocátása által ismét fogyott. Az őrség többi része nyomorult állapotban van. A vár a nagy lőtávol miatt még sokaig tarthatja magát.”

— Párisban ugy hallatszík, hogy Rechberg gróf Moussier marquis-val hosszabb, azonban általában barátságos beszélgetést tartván, panaszt emelt azon forradalmi fondorkodások ellen, a melyek allitolag Párisból szittatának Ausztria ellen. Így irnak legalább a kölni lapnak.

Ugyanazon lapnak” írják Párisból: „Boszníában, Szerb-Bolgárországnak és a dunai-fejedelemségekben nagy az izgatottság, s a mint hallatszík ott a jövő tavasszal fölkelést akarnak megkejsíteni.

— Páris, dec. 27. A „Patrie” azt hiszi, hogy egész Olaszországban minden hadképes férfi 18-tól 40 évig, összeiratik. Victor Emanuel jan. 2-án hagyja el Nápolyt.

— Turin, dec. 28. A mai „Opinione” vezércikke így szól: A népesség és a miniszterium magatartása meggyőzhette már Európát, hogy Olaszország el van határozva folyvást előre haladni, és semmiféle jegyzőkönyv sem kényszerítendi visszavonulásra. A diplomácia néhány nap óta tevékenyen működik egyezés létrehozásán; de Olaszországra nézve nem egyezségről van szó, hanem arról, hogy a nemzeti megváltás nagy műve befejeztessék. Victor Emanuel koronáját veszélyezteti, a nemzeti függetlenségért. A legszabadabb európai nép kormánya bátorítja erre egy, a diplomácia történetében hallatlan fontosságu okmányval. Olaszország egységét csak erőszak gátolhatja. Olaszország el van határozva a legvégső emberig küzdeni, és ellensége ellenében mindennemű fegyvert használni. Ha elbukik, akkor Enrópa népei kétségbeesnek a béke és a kormányok saját biztonságuk miatt. Olaszország ismeri erejét; a hatalmak, egyezségekre hivatkozva tiltakozhatnak ugyan, de Olaszország nem tartja magát kötelezettnek azállal. Olaszország csak maga lehet bírja öntügyének.

— Páris, dec. 30. Este. A „Patrie” tudni véli, hogy Franciaország, Velencze eladását illetőleg, nem tesz Ausztriának javaslatot, sem közvetve sem közvetlenül. Mit jelent ez? Hogy Franciaország ez uttal Angolország háta mögé áll, melynek az ő számára kell a gesztenyét a tűzből kikaparnia.

— Nápoly, dec. 28. Hirlik, hogy a francia hajóhad elhagyá Gaetát, s az olasz hajók oda indulnak. Gaeta, dec. 26. A bombázás nagy károkat okoz; a legtávolabb fekvő városrészeket is eléri.

— Az északamerikai egyesültállamok északi s déli része közti meghasonlás, mint legujabban írják, orvosolhatlan. A déli államok több congressusi képviselői egy nyilatkozványt irtak alá, melyben a kiegyenlítés lehetlensége van bizonyítva, s kimondatik, hogy a déli részek elszakadását nem gátolhatja semmi.

— A „Pays” dec. 27-én bizonyoskép jelenti, hogy Victor Emanuel január 2-án hagyja el Nápolyt. A király, — mint a berlini „National Zeitung”-nak Párisból dec. 25-ről írják — a ki örömet állott volna hadserege élén Gaeta bevételénél, az ostrom hosszabb ideig tartásával szemben, nem éppen jó kedvvel tér vissza Turinba. A Turin és Páris közti közlekedés soha so volt élénkebb mint most. Egyike a legtevékenyebb alkudozóknak a két ország közt az egykor Párisban volt követ, Villamarina marquis volna.

— A „Times” turini levelezője kétségbe akar esni az egy alkotmányos Italia megvalósulásának szép álma iránt. Levelét így végzi: „Mi legyen Napoleon politikája, senki sem mondhatja meg; de Nápolyban már feliratok keringnek Murat részére, s nemsokára tán nem fog igen nagy fáradságba kerülni az országnak a francziák általi megszállását szükségképpé tenni, s Lucian hgnek a trónt megszerezni. De nemcsak Nápolyban, az északi olasz tartományokban is mutatkoznak jelei a békétlenségnek s a helyhatósági szellem újra feléledtének, kivált Toscanában. A mazzinisták ezt fel tudták használni, s az ugynevezett „democratiai egylet” Florenczben hatalmasan terjed el. Izgatnak a déli és közép-olasz tartományoknak az északiakkal való egybekapcsolása ellen; azt mondják, Nápoly és Toscanának nem szabad Piemont előtt meghajolni, ugyszólvá „piemontizáltatni” s függetlenségüket nem kell feladni, valamig egész Olaszország szabaddá lesz s a szabad Olaszország a maga személyes központját Rómában találja.”

— A porosz országgyűlés január 14-re van összehíva.

— Turin, dec. 29. A király Carignan hg. kíséretében megérkezett; nagy elfogadás.

— Milano, dec. 31. A mai „Perseveranza” jelenti: Victor Emanuelnek Turinba oly sietve lett visszatérése összefüggésben volna a nápolyi új helytartó választásával; ugy hiszik, Ratazzi van javaslatba téve. La Marmora venné át a déli hadsereg fővezerségét. Volt követ, Genero bankár, a kormánnytól Párisba lön küldve, hogy azon 300 millió frank kölcsön iránt, melyet a kormány az új parlamenttől kívánni fog, előre intézkedjék.

— A „Korunk”-nak távirják, hogy a porosz király január 2-án reggel meghalt, s a kormányzó herczeg mint Vilmos király veszi át az uralkodást.

— Rom, dec. 25. A bekebelezés párhívei tegnap a sz. Péter-egyházban tüntetést akartak csinálni; minek következtében az egyházi ünnepély korábban tartatott meg. — A pyrenéi félszigetről arról tudósítanak, hogy ott nagy izgatás kezdődött Spanyol-

szág és Portugálnak „iberiai unio“ czime alatti egyesítése végett. A portugál király erőiesen támogatná ez izgatást s Angolország is pártolná.

— Temesvár, dec. 31. A visszakeblezés hivatalos híre általános elégteliséget szült minden nemzetiségeknél. „Te Deum“ tartatott. A város minden nemzetbeliek lobogóival díszesen feléltve, a külvárosokkal együtt önkénytelen kivilágított. Alapul az 1848-diki törvények szolgálnak.

— Páris, jan. 2. Az újévi elfogadás alkalmával a császár a diplomatiái testület nevében szólott Cowley lordhoz következő szavakat intézte: „Köszönöm — mondá, — azon kívánatokat, melyeket ön kifejezett; én bizalommal nézek szembe a jövővel, meg lévén győződve, hogy a hatalmak barátságos egyetértése a békét, mi kívánataim tárgya, fenntartandja.“

— Toulon, jan. 2. Parancs érkezett ide a Gaeta előtti hajóhadnak egy hónapra élelmiszerek küldése végett.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BECSI BÖRZE december 31-kén.

Állam-adósság.		pénzben	áruban		pénzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	74 —	74.25	Ausztr. államvaspálya	280.—	281.—
5%-os metalliques	100 frt.	60.75	61.25	Nyugati vasút	178.—	179.—
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasút	106.—	107.—
5%-os magyarországi	100 frt.	61.75	63.25	Tisza vasút	147.—	147.—
5%-os bánsági, horvát és szláv	100 frt.	60.50	61.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	182.—	185.—
5%-os erdélyi	100 frt.	59.25	59.75	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	151.—	152.—
Sorsjegyek.				Graz-Koflachi	110.—	112.—
Trieszti db.	100 ft pp.	110.—	111.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.—	22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	94.50	95.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.—	64.—
Budai városközség db	40 ft a.é.	35.75	36.25	Váltók (devisek)		
Eszterházy	40 ft pp.	85.50	86.50	Három hónapra.		
Salm	40 ft pp.	38.—	38.50	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a.é.) 3%	—	—
Palfy	40 ft pp.	36.50	37.—	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	123.60	123.75
Clary	40 ft pp.	34.50	35.—	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értéke) 4%	—	—
St. Genois	40 ft pp.	37.—	37.50	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	123.75	124.—
Windischgrätz	20 ft pp.	20.25	20.75	Hamburg 100 márk-bankó ft. 75 ft 85 kr) 2 1/2%	108.50	108.75
Waldstein	20 ft pp.	26.—	26.50	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2%	143.80	144.—
Keglevich	10 ft pp.	14.50	15.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	57.—	57.10
Részvények.				Pénznemek.		
Nemzeti bank ex div.)		722.—	724 —	Korona	19.80	—
Hitelintézet 200 frt.		156.50	156.70	Császári arany	6.80	—
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		546 —	548.—	Reczés arany	6.80	—
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		374.—	376.—	Napoleons'or	11.50	—
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		130.—	140.—	Orosz imperiale	11.80	—
Budapesti lánczvid 500 ft pp.		385.—	390.—	Ezüst	43.50	—
Éjszakai vasút		1940.—	1942.—	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	139.75	—

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(3)
3724. p. sz. 1860.

Hirdetmény.

A zilahi cs. kir. ker. törvényszék részéről ezennel közhírré tétetik, hogy P. Horváth Miklósnak somályi föld birtokos Kabós József elleni 7000 o. é. forint váltó követelési ügyében folyó vi december 4-kén jelen szám alá beadott kérelme folytán az utóbbi 65.211 frt 85⁹³/₁₀₀ krra o. é. becsült somályi jószágának s hozzá tartozóinak végrehajtó közhírvetése megengedtetett, és e évégett a határnapok 1861. mártius 15-kére s április 15-kére, mindenké 10 órákor délelőtt a törvényszéki irodában — tüzetek ki.

Venni kívánók erre azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy mindenik 10 % -tól bíratpénz összegét letenni, és a megvevő a jószágon fekvő biztosított adósságokat, mennyiben a vételárból kitélek, a törvényszék utasítása szerin magára vállalni köteles; a becsült felvett jegyzőkönyv és a közhírvetési feltételek hitelesített másolatokban az irodában, eredetiben pedig a kolo svári cs. kir. ker. törvényszéknek megtekintetők, melyekről a vásárlatok vehetnek; a jószágon fekvő terükről, ha kívánják, az itteni becsültárú könyvből felvilágosítás fog adni.

Együttal mindazok, kik ezen árverésről írásbeli értesítést nem kaptak, de a jószágra nézve zálogjoggal bírnak, felhívjuk, hogy ezt a jószág eladásai annyival inkább jelentésk a törvényszéknek, mivel ellenkező esetben maguknak tulajdonítsák, ha a vételár kiosztása előtt nem állnak meg, és ok az által, a mennyben a vételár a jelenlétek által kimerítettnek — kizárótnak.

Zilah, december 6-kán, 1860.

(2—3)

Pályázási hirdetmény

a kovásznai fürdő- és községy-eggyászai állomás betöltése végett, ugyan Kovászna fürdő-helységében.

A szép, egy kies kerthez hasonló Háromszék vára terén, a keleti Kárpátok nyugati lánczatánál fekszik a volt ractorialis székhelye Háromszék orbai nevezetű helységének kovásznai fürdői községyben, mely oly dús fürdő és inni való savanyú vizekkel, hogy minden bazi kút magában egy savanyú vagy is borvíz forrást képez.

Ezen város pi-cza közepén bugyog to őzpontosult erővel a feketés szürke színű pokolsár nevezetű lobogóba a szén-sav (ac d. carb.), egy valódi csudája a természetnek, mely rendkívüli győgyerővel van megáldva, ugyanott találhatik egy érdemes kén-törvíz forrás.

Ezen kívül igen dús mennyiségben van ezen községy gyomor-lágyító vagy is olvasztó természetű szén-sav (ac d. carb.) s h-méleg-s carb. kal. (t. natric.), ugy használnak a köh-kén-gáz (hydrothion) forrásokkal és száraz gőzfürdőkkel ellátva, utóbbiak természetükre nézve basonlók a nápolyi, grotta dei cani"-hoz, kitűnő azon tulajdonsága, hogy a szemeket nem csak kitisztítják és erősítik, de egyszersmind az elgyengülést meggy gyítják.

Ezen természet ajándékai Kovásznán még azon időben tették igen nevezetes fürdőhelységgé, mikor még se a tapasztalat, se művészet nem nyújthattak segédkeztet azoknak módszeres használatára.

Itten Kovásznán az éppen most megnyitott fürdő és községy-eggyászai állomás betöltése kedvé, a melylyel 409 forint osztrák rtiéken 12 ol égő tűzifa, és szabad szállás évi fizetes van összesítve (itt n helyben Kovászna a székvaróságban), a mélt. cs. kir. magas helytartóságnak folyó 1860-ik év november hava 28-ról 20730 / 2276. szám alatt kelt rendelete alapján a csd ezenel kiíratik.

Ezen állomást csak is sebész és győgyász tudorok — medicinae et chirurgiae doctores — nyerhetik el.

A pályázni kívánók sziveskedjenek az erre megkivántató hiteles okmányokkal ellátandó kérelmeket folyó 1861-dik év márczius 30-dik napjáig a kovásznai némes tanácsnak az itteni postahivatal után elküldeni.

A cs. k. barátsági járásh vataltól, Kovásznán, Erdély nagyfejedelemségében, dec 20. 1860.

NEM HIVATALOS.

(4) Eladó birtok.

Korpadon, Kolozsvárhoz 2 1/2 órai távolságra vagyon egy 143 holdból álló tagosított birtok eladó, melynek az egyik vége az ország-útra rug; értekeződni f. l. l. Kolozsvárt, külső monostorutczában a 68-dik szám alatti ház tulajdonosával.

(1193) (3—3)
Alólírt van szerenésém a tisztelt szülők- és gyámmakkal tudatni, miszerint a több éveken jó hírből f. l. l. leány-nevelő intézetemben a francia, német nyelveken kívül a magyar-

nyelv tanítására is különös gond fordítatik, és a szülők kívánságokra a rendes tanterv-nyak is nyelv. n. adatnak elő; nemkülönben az intézetembe bejáró tanárok a nővel-dekeknek a hit-szabályokat szintén kinek kinek anyanyelvén tanítandják.

A felvétel feltételei selett értekezhetni szóval vagy bérmentes levelekben

Wautier Henriette

a brassói leány-nevelő intézet tulajdonosnőjével.

(Klestron. utca 11 szám a.)

Kolozsvártt **STEIN JÁNOS** könyvkereskedésében kapható naptárak:

GIROKUTI
ORSZÁGOS KÉPES NAPTÁRA.
Ára 1 frt 50 kr.

HÁROMSZÉK,
erdélyi szépirodalmi évkönyv

Naptár 1861. évre.
Szerkesztő és kiadja

KHERN EDE.
Első évi folyam angolváson kötésbe 1 ft 25 kr.

KAKAS MÁRTON
NAPTÁRA.
Ára 80 ujkr.

PROTESTÁNS KÉPES NAPTÁR
1861-ik évre.
Szerkesztette Ballagi Mór.
Ára 50 ujkr.

ALFÖLDI MÓRÓ.
humoristikus és satirikus képes naptár
1861-re.
Ára 80 ujkr.

FEKETE LEVES

1861-re,
feltálalja Bús Vitéz; ára 80 ujkr.

BOLOND MISHA
humoristikus és satirikus képes naptár.
Ára 80 kr.

JÓZSIKA JULIA
HÖLGYNAPTÁR
1861-re,
gr. Széchenyi Istvánné arcképével.
Ára 80 ujkr.

ISTVÁN BÁCSI NAPTÁRA.
Szerkesztte Májor István.
Ára 50 ujkr.

A MAGYAR NÉP NAPTÁRA.
Ára 25 ujkr.

EMICH GUSZTÁV
NAGY KÉPES NAPTÁRA.
Szerkesztte Vahot Imre.
Ára 1 frt.

(1115) (9—12)
Kolozsvártt **KOZÁK EDE** fűszerkereskedésében mindig friss minőségben kapható:

Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER FÜNEDV
mell betegeknek.

Használati utasítással együtt, egy üveg ára 87 kr., két üveg bépakolása 20 kr.

Krombholz orvostudor

GYOMOR-LIKÖR.

Ez oly szerencsés összeegyeztetett vegyület győgyerejű növényekből készült és különösen az emésztő szervkre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvös kísérőnek vadászatban, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormelegetítő igen jótékonyan foly be az egészségre.
Egy üveg ára 52 kr., két üveg bépakolása 20 kr.

ENGELHOFFER G. J.

győgyerejű havasi növényekből készült izom- és ideg-essentiája.

Külső használatra csúzos arc- és izfájdalmak, fejfájás, szedülés, fülzugás, kereszt-csont-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy menetek után, általános testgyengeség, oldal-nyílalás, aranyer tánes talmak ellen, és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az izom- és ideg-essentiá, egy üveggel 1 ujfrtért,
használati utasítással egy tt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvártt Kozák Ede fűszer-kereskedésében.